

ISSN (Print): 2304-5809
ISSN (Online): 2313-2167

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 10 (74) жовтень 2019 р.

Редакційна колегія журналу

Сільськогосподарські науки

Базалій В.В. – д-р с.-г. наук
Балашова Г.С. – д-р с.-г. наук
Клименко М.О. – д-р с.-г. наук
Коковішін С.В. – д-р с.-г. наук
Лавриненко Ю.О. – д-р с.-г. наук
Писаренко П.В. – д-р с.-г. наук

Історичні науки

Змерзлий Б.В. – д-р іст. наук

Юридичні науки

Бернацька Н.І. – д-р. юрид. наук
Стратонов В.М. – д-р юрид. наук

Політичні науки

Наумкіна С.М. – д-р політ. наук
Яковлев Д.В. – д-р політ. наук

Педагогічні науки

Козяр М.М. – д-р пед. наук
Рідей Н.М. – д-р пед. наук
Федяєва В.Л. – д-р пед. наук
Шерман М.І. – д-р пед. наук
Шипота Г.Є. – канд. пед. наук

Психологічні науки

Шаванов С.В. – канд. псих. наук

Філологічні науки

Шепель Ю.О. – д-р філол. наук

Філософські науки

Лебедева Н.А. – д-р філос.
в галузі культурології

Технічні науки

Гриценко Д.С. – канд. техн. наук
Дідур В.А. – д-р техн. наук
Шайко-Шайковський О.Г. – д-р техн. наук

Економічні науки

Іртищева І.О. – д-р екон. наук
Козловський С.В. – д-р екон. наук
Шапошников К.С. – д-р екон. наук

Медичні науки

Нетюхайло Л.Г. – д-р мед. наук
Пекліна Г.П. – д-р мед. наук

Ветеринарні науки

Морозенко Д.В. – д-р вет. наук

Мистецтвознавство

Романенкова Ю.В. – д-р мистецт.

Соціологічні науки

Шапошникова І.В. – д-р соц. наук

Хімічні науки

Козьма А.А. – кандидат хімічних наук

Військові науки

Можаровський В.М. – доктор військових наук

Міжнародна наукова рада

Adam Wrobel – Doktor, Associate Professor (Poland)
Arkadiusz Adamczyk – Professor, Dr hab. in Humanities (Poland)
Giorgi Kvinikadze – PhD in Geography, Associate Professor (Georgia)
Inessa Sytnik – Professor, dr hab. in Economics (Poland)
Janusz Wielki – Professor, dr hab. in Economics, Engineer (Poland)
Javad Khamisabadi – Professor, PhD in Industrial management (Iran)
Michal Sojka – Doctor in Engineer (Poland)
Stanislaw Kunikowski – Associate Professor, Dr hab. (Poland)
Wioletta Wojciechowska – Doctor of Medical Sciences (Poland)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глуценко Олесь Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Росія)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Шеєцова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Повний бібліографічний опис всіх статей журналу представлено у:
Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського,
Науковій електронній бібліотеці Elibraty.ru

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
GoogleScholar, CiteFactor, Research Bible, Index Copernicus.

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 18987-7777Р від 05.06.2012 р.,
видане Державною реєстраційною службою України.

ЗМІСТ

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Гришко І.С. Сторонній розвиток символізму та його релігійний аспект.....	151
Карпенко Н.О., Полюк І.С. Лексико-стилістичні трансформації та їх особливості при перекладі текстів «бізнесно-ділового стилю (двосторонні угоди з Францією та Україною).....	155
Ковальська А.Я. Релігійно-міфологічні образи-символи в новелі Андреа Тіка «Білявий Екберт» (1797).....	161
Косовська А.Ю., Калита А.А. Конент веб-сайтів і їхня структура.....	166
Марченко В.В., Різник А.А. Стратегії і тактики досягнення прагматичної мети у англomовному політичному дискурсі.....	171
Myshchuk Ihor Authorization through authorization and moral evaluation in discourse analysis of RT news.....	176
Нардич Р.-Ю.Т., Кисіль Д.О. Структурні та семантичні особливості термінологічних термінів.....	183
Нардич Р.-Ю.Т., Смирнова А.О. Мовні засоби маніпуляції в пресі: контент-аналіз.....	186
Нардич Р.-Ю.Т., Сусуловська М.Р. Семантичний аналіз медичних термінів в інструкціях до лікарських препаратів.....	190
Радчук В.Д., Лебедева Г.В. Семіосфера В. Шекспіра як система авторських художніх кодів.....	194
Саражин А.В., Кравченко Н.К. Ефективність інтегративного методу вивчення англійської мови на «дорослої» аудиторії.....	199
Сидоренко А.М., Дернава Т.А. Транслативна афіксація географічних термінів англійської мови.....	203
Таня Е.П., Калита А.А. Роль ключових слів у формуванні змісту та зв'язності англomовних науково-технічних текстів.....	207

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Вайко О.В. Актуалізація суб'єктного потенціалу курсантів визначеного напрям у формуванні професійної компетентності майбутніх офіцерів в умовах військових закладах освіти.....	212
Валверук Н.А. Формування національно-патріотичної свідомості студентської молоді в умовах сучасного ЗВО на прикладі історичного факультету ВУЗу імені В.О. Сухомлинського).....	218

Лукашенко М.В., Горбатюк С.М., Коваль М.І. Методи парадоксів та їх місце у роботі викладача.....	221
Малынка М.М., Александрович Т.З. Врачування специфіки українського менталітету в роботі викладачів вищої школи.....	225
Мачинська Н.І., Оприск М.А. Теоретичні аспекти використання ігрових технологій на уроках в початковій школі.....	229
Мельниченко О.В., Третяк В.О. Вирішення проблем ігрової діяльності в українській педагогічній науці: останнє десятиліття.....	233
Новосельська Н.Т., Клуб Б.В. Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до позаурочної виховної роботи: види діяльності, ідеї, результат.....	239
Нос А.С., Крупач І.М. Умови реалізації компетентнісного підходу в процесі навчання учнів початкової школи.....	244
Saibekov Maksym Christian education of the ruler in the Visigothic Kingdom.....	248
Семенюк В.О., Плотніков Є.О. Методика запобігання мовній атриції у процесі вивчення англійської мови як другої іноземної.....	254
Smolikevych Nadiya, Chernozubova Nadiya Internationalisation features of US higher education.....	259
Стрілець С.І., Коток В.В. Дидактичний мультимедійний контент для Нової української школи «KM Media ED PROF1».....	263
Суховієнко Н.А. Діти із розладами аутистичного спектру в інклюзивній освіті.....	267
Шевченко Л.О., Калашник О.С. Англійська мова професійного спрямування: історія формування та визначення.....	271
Яремчук Н.Я., Калітовська О.А. Теоретичні засади організації групи продовженого дня в початковій школі.....	276
Яремчук Н.Я., Магера Н.І. Зміст та структура професійно- комунікативної компетентності майбутніх вчителів початкової школи.....	280

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Власенко Т.О., Рябченко А.В. Особливості виробництва молочної продукції в Україні.....	285
Гудаленко Л.В., Чмелюк Т.В. Облік та його контрольні функції в управлінні дебіторською заборгованістю підприємств.....	291

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-10-74-62>

УДК 37.01'811.111

Шевченко Л.О.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Калашник О.С.

Університетський коледж

Київського університету імені Бориса Грінченка

АНГЛІЙСЬКА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ: ІСТОРІЯ ФОРМУВАННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню англійської мови професійного спрямування (ESP), яка з'явилася в 1960-х роках як галузь технічного аналізу текстів. Підхід ESP передбачає використання мови з акцентом на мовні навички, що перетворило його у популярну тенденцію. Пізніше у концепцію цього підходу були введені такі основні поняття, як жанр і риторичні рухи. За останні 20 років дослідження у сфері ESP стали дуже популярними, особливо в міжнародному контексті, коли велика кількість публікацій статей і нових журналів продемонстрували зростаюче значення англійської мови професійного спрямування у задоволенні потреб студентів у професійній мові. Так, ESP має бути пов'язана з конкретною дисципліною, використовувати методологію, відмінну від тієї, що використовується в загальній англійській мові, і повинна орієнтуватися на дорослих студентів, що володіють мовою на середньому або високому рівні. ESP виникла з потреб студентів і буде продовжувати звертатися до їхньої мети вивчення мови, яка б найбільш допомогла їм спілкуватися в умовах глобалізованого світу, де відчуття нагальних потреб найкращим чином може бути задоволене вивченням англійської мови професійного спрямування.

Ключові слова: англійська мова професійного спрямування, цільова група, абсолютна характеристика, комунікативна мета, риторична функція, риторичний рух.

Shevchenko Liudmyla

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Kalashnyk Oksana

University College of Borys Grinchenko Kyiv University

ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES: HISTORY AND DEFINITIONS

Summary. The article is devoted to the study of English for Specific Purposes which was born in the 1960s as a technical texts-analysis area. This approach suggests the study of language use with the emphasis on language skills and materials development which turned it into a popular trend. The direct analysis of the ESP language discourse was, first and foremost, interested in language and did not pay attention to the development of learning skills. Later, central concepts such as genre and rhetorical moves were introduced. Courses focused on language skills at the end of the 1970s paid a lot of attention to satisfying students' special needs when studying foreign languages. In order to ensure that such a goal could be achieved, it was necessary to carry out an analysis of these needs. Proponents of this approach believed that teaching how the language worked was inaccurate; it was also necessary to refer to the means of learning a language which in turn would help students to focus on the language skills for fulfilling professional tasks in their real life. And, accordingly, the purpose of studying a foreign language has become an extremely important issue for students, as well as the analysis of their professional needs. The 1970s and 1980s also introduced the notion of involving a specialist in a professional sphere as a content expert. The content and definition of the skills, the material design, and the instructor as an expert were topics of discussion at that time. Research has boomed in the last 20 years, especially in the international context, where new journals and vast submission of papers have shown the increased importance of ESP, which is shaped to meet learners' specific professional language needs. All of the previous definitions and statements have to some extent contributed to the creation of the history of this field, to the better definition of the area of incorporation and to the purpose of ESP. All of them built a niche for foreign language teaching as ESP, and all of them emphasized that ESP emerged from students' needs and continue to return to their purpose of studying the language which will help them communicate in the modern globalized world, where English for specific purposes will definitely be of great use. Thus, ESP must be linked to a specific discipline, use a methodology other than that is used in common English, and should focus on adult students who have upper intermediate or advanced level of the English language.

Keywords: English for specific purposes, target group, absolute characteristic, communicative purpose, rhetorical function, rhetorical movement.

Постановка проблеми. Англійська мова професійного спрямування (English for Specific Purposes) стала плідним полем для досліджень протягом останніх трьох десятиліть. У науково-методичній літературі спостерігаються широкі обговорення щодо розуміння сутності поняття ESP. Основною метою цього підходу, в центрі якого стоїть особа, що прагне і здійснює навчання, було задоволення певних специфічних мовних

потреб, які б могли сприяти досягненню високого професійного рівня. Але як такий підхід досяг цієї мети? Що складає історію англійської мови професійного спрямування (ESP) як теорії та сфери досліджень? Дізнаючись про те, як виникнення ESP відповідало на потреби суспільства, можна ширше охопити перспективу його минулого і сучасного, що змусить нас краще зрозуміти сучасні тенденції та концепції цієї галузі педагогіки.

Метою першої частини цього дослідження є аналіз виникнення та історії розвитку англійської мови професійного спрямування (ESP) шляхом розгляду її характеристик та змін у кожному десятилітті з моменту впровадження цього підходу у 1960-х. Іноді десятиліття частково співпадають у певних подіях, адже зміни не відбуваються в ізоляції, а зазвичай збігаються і взаємодіють.

Друга половина цієї статті спрямована на розкриття основних визначень, які були сформульовані для англійської мови професійного спрямування (ESP). При цьому увага зосереджується на вагомому внеску до розробки цього питання найбільш відомих методистів та дослідників у цій галузі. У статті виділені та проаналізовані основні функції цього підходу, оскільки найповніша дефініція англійської мови професійного спрямування (ESP) не може бути сформована без аналізу її ключових характеристик та елементів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Т. Хатчінсон і А. Вотерс дослідили розвиток англійської мови професійного спрямування (ESP) від часів її зародження до кінця Другої світової війни. У новому, керованому комерцією світі багато хто вбачав необхідність вивчення англійської мови, яка вважається загальноприйнятою міжнародною мовою. Люди, для яких англійська мова була нерідною, сприймали її як нову *lingua franca*, що відповідала їхнім потребам у сфері міжкультурної комунікації, ведення бізнесу та інформаційного обміну.

У 1960-х роках відбулися зміни на світових ринках, що призвело до становлення англійської мови професійного спрямування (ESP) як дисципліни. Згідно з Т.Хатчінсоном і А.Вотерсом, англійська мова професійного спрямування (ESP) виникла внаслідок розвитку світової економіки, що стало поштовхом до появи технологічного прогресу, економічної потужності багатих нафтою країн та зростаючої кількості закордонних студентів в англійськомовних країнах [1, с. 6–7]. Також, за словами А. Джонса і Т. Дадлі-Еванс, міжнародна спільнота визнала важливість вивчення англійської мови не тільки як засобу передачі знань і спілкування, але також як нейтральної мови для використання її в міжнародних зв'язках [2, с. 301–302].

Виклад основного матеріалу. Перший вибух у розвитку англійської мови професійного спрямування (ESP) відбувся під час проведення аналізу стилів наукового і технічного письма. Логічно, що такий підхід у вивченні англійської мови надав особливого значення напів- або субтехнічному словнику. Р. Смоук зазначає, що робота інструкторів полягала у «навчанні технічної лексики певної галузі або професії» [3, с. 23]. В той час, як детальне вивчення мови певного стилю продемонструвало дуже позитивний, своєчасний інтерес до функціональної лексики, такий підхід показав крайній ступінь концентрації на формі, але майже не запропонував пояснення того, чому і як формуються і поєднуються речення. Риторичний і дискурсивний аналіз намагалися дати відповіді на ці запитання і, на думку Т. Дадлі-Еванса, вони «запровадили ідею відношення форми мови до використання мови, що зробило її використання основним критерієм

для вибору навчальних матеріалів англійської мови професійного спрямування (ESP) [4, с. 22]. Цей новий підхід визначив риторичні функції мови як пріоритетні над її формою, і з тих пір, як чітко пояснив А.Малекі, дискурсивний аналіз «орієнтований на комунікативні цінності дискурсу, а не на лексичні та граматичні властивості стилю» [5] і підкреслив вплив сфери спілкування на дослідження та аналіз текстів. У зв'язку з цим А.Джонс через серію дослідницьких робіт протягом цього періоду описав зміщення акценту у вивченні англійської мови професійного спрямування (ESP) від статистичних граматичних описів до більш глибокого інтересу щодо зв'язків між граматикою і риторикою [6]. Проте аналіз дискурсу англійської мови професійного спрямування (ESP) був в першу чергу зацікавлений у мові та не приділяв уваги розвитку навчальних навичок. Саме це пізніше стало в центрі уваги EAP (English Among People) підходу наприкінці 1970-х років.

Курси, що були орієнтовані на навчання мовних навичок наприкінці 70-х років, спрямовувалися на задоволення професійних потреб студентів при вивченні іноземних мов; щоб забезпечити досягнення такої мети, необхідно було провести аналіз цих потреб. Прихильники такого підходу вважали, що викладання того, як працює мова, було недостатньо; потрібно також звертатися як до процесів вивчення мови, як і до того, щоб студенти могли застосувати ці мовні навички у виконанні професійних завдань з їхнього реального життя. І відповідно, мета вивчення іноземної мови стала для студентів надзвичайно важливим питанням, як, до речі, і аналіз професійних потреб [5].

Десятиліття 1970-х і 1980-х років бачили консолідацію такого підходу у вивченні англійської мови професійного спрямування (ESP). Були опубліковані численні статті на цю тематику, як наприклад, модель аналізу потреб Мунбі та впливові праці Т. Хатчінсона і А. Вотерса. Останні два автори поставили під сумнів багато раніш викладених ідей з приводу викладання англійської мови професійного спрямування (ESP) і вважали, що робота з студентами ESP повинна бути спрямована на розвиток «базової компетенції» студента, яка допоможе йому самостійно вчитися [1, с. 70]. Вбачаючи переваги цієї концепції, Т. Хатчінсон і А. Вотерс окреслили концепцію орієнтованого на студента підходу, який зосереджується на процесі навчання, підкреслює використання вже набутих студентом навичок (на роботі або у ході академічного навчання), і враховує різні стилі навчання студентів [2, с. 25–26].

Десятиліття 70-х і 80-х років стали також свідками суперечок під час впровадження такого підходу у вивченні англійської мови професійного спрямування (ESP). Результати його аналізу сформувалися у двох основних поглядах «ширококутний» підхід, який пропагував викладання англійської мови через теми поза професійними сферами спілкування студентів, та «вузький підхід», який стверджував, що в центрі вивчення мови має бути професійна сфера розвитку студентів. Ще одна дискусія 70-х і 80-х років була спрямована на питання особливостей навичок. Певні дослідження довели корисність розвитку якоїсь однієї навчаль-

ни, особливо навички читання, однак спільнота методистів, що займається аналізом підходу ESP вважає, що таке «зосередження на одній навичці – це обмеження» [7, с. 305] і що робота над розвитком декількох навичок одночасно насправді лише покращує процеси вивчення мови. А. Джонс і Т. Дадлі-Еванс визначили, що протягом «кінця 1970-х років і всі 1980-ті роки теоретична база навчальних матеріалів» [7, с. 303], що стало новим трендом роботи і досліджень у вивченні англійської мови професійного спрямування (ESP) на той час. І нарешті, спеціалізація викладача також викликала занепокоєння. Згідно А. Джонса, проведене Тароне та групою науковців дослідження в 1981 році не тільки підтримувало риторико-граматичні теми, але також ввело доняття залучення спеціаліста з професійної сфери в якості експерта змісту. З цього моменту все частіше залучалися «професійні інформанти» [6, с. 8] як частина досліджень ESP. Зміст визначення особливостей навичок, матеріальне оформлення та інструктор як експерт були темами дискусій протягом 70-х і 80-х років.

Ще один важливий внесок до розповсюдження викладання англійської мови професійного спрямування (ESP) протягом 80-х років був зроблений, на думку А. Джонса, у вигляді введення двох ключових термінів ESP: жанровий аналіз і риторичні ходи, які не перестають бути предметом інтенсивної дослідницької роботи в ESP [6, с. 11–12].

Аналіз жанру був і продовжує бути процвітаючою областю дослідження. Б. Полтридж стверджує, що сьогодишнє визначення жанру базується на визначенні Дж. Свейлса, який представляє жанр як клас комунікативних подій із загальним набором комунікативних цілей» [8, с. 347]. Визначення меж того, чим є жанр дискурс-спільноти, встановлює обмеження на те, що загалом прийнятне відповідно написання та промовляння тексту, які питання він буде вирішувати, і як він це може зробити» [6, с. 347]. Визначення цільового жанру може допомогти студентам, що вивчають англійську мову професійного спрямування (ESP), відтворити його і успішно брати участь в його створенні, імітуючи текстові правила і обмеження. Проте можуть існувати жанри, які відрізняються за своїми мовними і риторичними особливостями, але всі вони повинні мати комунікативну мету. Ця мета може змінюватися з часом і може змінюватися навіть в різних культурах – таку концепцію А. Джонс називає «нестабільністю жанру» [6, с. 11]. Жанри можуть також бути пов'язаними і заснованими на інших жанрах, складних відносинах, які продовжують збагачувати жанровий аналіз англійської мови професійного спрямування (ESP).

Концепція риторичних рухів є також надзвичайно важливою у підході ESP. Риторичні рухи сприяли формуванню жанру і служили комунікативній меті, що узгоджувалася із загальною комунікативною метою тексту. У традиційному аналізі жанру, рухи тексту або «функціональні компоненти» [9, с. 2] використовуються для досягнення певної визначеної риторичної мети і явно відрізняються від інших частин тексту. Така диференціація спостерігається в поділї тексту на значущі одиниці через використання субтитрів.

розділів або ключових слів. Ю. Коннор стверджує, що хоч рухи і можуть відрізнятися за розміром, вони «всі містять принаймні одну пропозицію» [9, с. 6], яка базується як на загальних риторичних цілях, так і на домовленостях спільноти щодо форми тексту. В аналізі риторичних рухів, є необхідними показники текстової функції та її меж, а також підрозділи.

Протягом останніх двадцяти років сфера функціонування ESP різко зросла. М. Х'юінгс, співредактор журналу «Англійська мова професійного спрямування», проаналізував випуски цього журналу за останні двадцять років і дійшов певних цікавих висновків у своїй статті «Історія ESP через англійську мову професійного спрямування». По-перше, збільшення кількості проведених досліджень за межами США і Великої Британії, як наприклад, у Центральній і Південній Америці, Китаї та Гонконгу, демонструє зростання прийняття англійської мови професійного спрямування (ESP) як академічної дисципліни – висновок, якого також дійшов і пояснив А. Джонс. Другий цікавий висновок, що зазначається в його статті, полягає у встановленні своєрідності підходу ESP, що включає EAP (English Among People) та EOP (Educational Opportunity Program). По-третє, видається, що досліджувані теми стали більш орієнтованими на EOP і, вочевидь, вони не включають більш загальні описи програм. Сучасна тенденція, на думку М. Х'юінгса, – це аналіз тексту або дискурсу. Ця тенденція доводить «зростаюче усвідомлення того, що для забезпечення добре розроблених та ефективних курсів англійської мови професійного спрямування (ESP) ми повинні знати значну кількість цільових ситуацій» [10]. Викладання англійської мови професійного спрямування (ESP) передбачає, таким чином, більш глибоке знання контексту та текстів, що входять до нього.

Десятиліття 1990-х і 2000-х років спостерігали швидке зростання проведених досліджень і продовжили розширення списку основних тем англійської мови професійного спрямування (ESP). За словами А. Джонса, поява міжнародних журналів, а також помітне зростання кількості міжнародних видань і публікацій підтвердили важливість і актуальність підходу ESP сьогодні. Більше того, нові акценти, що зроблені на вже існуючих поняттях, таких, як міжнародна риторика та жанрова свідомість студента, а також на більш глибокому і постійному аналізі корпусу досліджень, демонструють стабільний розвиток досліджень у сфері ESP.

Англійська мова професійного спрямування (ESP) існувала як окрема галузь викладання мови протягом приблизно 40 років. Спочатку вона була зосереджена на професійній лексичній технічних і наукових текстів, але незабаром перенесла акцент на риторичне використання мови у точних дискурсах. Далі, чотири навички, якими нехтували всі попередні методи, оцінили і вирішили впровадити через введення досліджень з аналізу потреб. Нарешті, Т. Хатчінсон і А. Вотерс доопрацювали концепцію англійської мови професійного спрямування (ESP) і визначили важливість навчання студентів навичок і мови, які вони потребують для досягнення бажаного рівня володіння професійною мовою.

Це, звичайно, була наповнена змінами, але плідна дорога для розвитку англійської мови професійного спрямування (ESP), і навіть якщо деякі кажуть, що еволюція цього підходу до вивчення мови стосувалася в основному навчальних процедур і створення бази матеріалів, його принципи і теорія з часом набули більш чіткої форми.

Т. Дадлі-Еванс і М. Сент-Джон звернулися до трьох найбільш широко визнаних дефініцій англійської мови професійного спрямування (ESP) в цій області у книзі «Developments in ESP: A Multidisciplinary Approach» [11]. Перше визначення було створене Т. Хатчінсоном і А. Вотерсом, які розглядали ESP як підхід, а не продукт, маючи на увазі, що він «не залучає особливу мову, навчальний матеріал або методологію» [1, с. 2]. Таке визначення може вважатися найбільш загальним з усіх визначень ESP. Т. Дадлі-Еванс також процитував визначення П. Стрівенса, яке розглядає ESP через розрізнення його абсолютних і змінних характеристик. Серед деяких абсолютних ознак, він згадав взаємозв'язок ESP з іншими дисциплінарними областями і професіями, що полягає у використанні їхніх методологій та видів діяльності, їхньої орієнтації та аналізу мови, пов'язаної з професійною областю, та її контрастність із загальною англійською мовою. Л. Ентоні заявив, що, під час Японської конференції з питань ESP, Т. Дадлі-Еванс включив ще одну характеристику в це визначення, яка полягає у тому, що «ESP визначається для задоволення професійних потреб студентів» [12, с. 2]. Крім того, дві змінні характеристики репрезентують її обмеження з точки зору навичок, які необхідно вивчити, та відсутність заздалегідь встановленої методології. Більше того, Т. Дадлі-Еванс коротко пояснив погляд П. Робінсона на ESP як підхід, що спрямований на досягнення мети, має обмежений період часу і призначений для дорослих, що навчаються в однорідному оточенні. За словами Л. Ентоні, Т. Дадлі-Еванс також заявив, що англійська мова професійного спрямування (ESP) зазвичай орієнтована на професіоналів або студентів вищої школи з деякими базовими знаннями мови, що вивчається, але підхід ESP не обмежується виключно цими групами. Всі ці абсолютні та змінні характеристики підкреслюють цілеспрямований характер ESP як підходу, який формується відповідно до потреб студента.

Незважаючи на визнання сильних сторін цих визначень, Т. Дадлі-Еванс і М. Сент-Джон наполягали на тому, що ESP слід визначити не як дисципліну, що спрямована на зміст предмету, ані як окремий підрозділ загальної англійської мови. Вони вважали ESP дисципліною, яка намагається задовольнити потреби певної групи студентів, використовуючи методологію та матеріали з предмету, на якому вона зосереджена, і досліджуючи мову і дискурс, пов'язані з цим предметом. Т. Дадлі-Еванс також включив три змінні: ESP має бути пов'язана з конкретною дисципліною, використовувати методологію, відмінну від тієї, що використовується в загальній англійській мові, і повинна орієнтуватися на дорослих

студентів, що володіють мовою на середньому або високому рівні [4, с. 131]. Таке визначення нагадує визначення П. Стрівенса, яке може вважатися найбільш повним, однак Т. Дадлі-Еванс і М. Сент-Джон модифікували його, опускаючи такі змінні як протиставлення ESP і загальної англійської мови, та включаючи інші, такі як, цільова група, тобто на кого англійська мова професійного спрямування (ESP) орієнтована. За висловом Р. Смоука, «ESP є англійською мовою, що виходить з фактичних і негайних потреб студентів. ESP ґрунтується на потребах та завданнях» [3, с. 27].

Нарешті, К. Гейтхаус звернулася саме до назви галузі у її доповіді «Ключові питання у розробці навчального плану для англійської мови професійного спрямування», де вона обговорювала значення слова «професійний» і пояснювала, що воно відноситься до специфіки мети або цілей цієї сфери викладання, а не до особливих стилів або лексик [13].

Всі попередні дефініції і висловлювання певною мірою сприяли створенню історії цієї галузі, кращому виокремленню області застосування і мети англійської мови професійного спрямування (ESP). Всі вони побудували нішу для викладання іноземної мови як ESP, і всі вони підкреслили, що «в ESP... мета навчання першочергово і безпосередньо пов'язана з тим, що студенту буде потрібно робити у своїй роботі» [14, с. 6]. ESP виникла з потреб студентів і буде продовжувати звертатися до їхньої мети вивчення мови, яка б найбільш допомогла їм спілкуватися в умовах глобалізованого світу, де відчуття нагальних потреб найкращим чином може бути задоволене вивченням англійської мови професійного спрямування.

Висновки з дослідження. Початок розвитку англійської мови професійного спрямування (ESP) у 1960-х роках був спрямований на граматичний аналіз технічних текстів. До кінця десятиліття актуальність отримав аналіз дискурсу, і в 1970-х роках акцент на необхідних професійних навичках студентів став поштовхом до проведення аналізу потреб. Протягом 80-х років підхід, у центрі уваги якого стояв студент, набув широкого розповсюдження і розроблені методичні матеріали спробували задовольнити потреби цього нового напрямку. Останні двадцять років були свідками великого інтересу до англійської мови професійного спрямування (ESP) як величезного теоретичного і практичного поля для досліджень.

Дефініції англійської мови професійного спрямування (ESP) також вдосконалювалися, кожна з них засвідчила зміни у поглядах теоретиків, дослідників і практиків. Втім, всі наведені тут визначення мали загальні елементи, які іноді називають «абсолютними» характеристиками, що охоплюють мету англійської мови професійного спрямування (ESP), спрямовану на задоволення професійних потреб певної групи студентів.

Беручи до уваги той факт, що зміни є константою в нашому глобалізованому світі, англійська мова професійного спрямування (ESP) буде продовжувати створювати свою історію розвитку, прокладаючи свій шлях у майбутнє.

Список літератури:

1. Hutchinson T., Waters A. English for specific purposes: A learning-centred approach. Cambridge: Cambridge University Press, 1987. 347 p.
2. Dudley-Evans T., St John M. Developments in English for specific purposes: A multi disciplinary approach. Cambridge: Cambridge University Press, 1998. 234 p.
3. Smoak R. What is English for specific purposes? *English Teaching Forum Online*, 41(2), 2003. pp. 22–27. URL: http://americanenglish.state.gov/files/ae/resource_files/03-41-2-g.pdf (дата звернення: 06.10.2013).
4. Dudley-Evans T. English for specific purposes. In R. Carter & D. Nunan (Eds.). *Teaching English to speakers of other languages*. Cambridge: Cambridge University Press. 2001, pp. 131–136.
5. Maleki A. ESP Teaching: A Matter of Controversy. *ESP-World*, 7(17). 2008. URL: http://www.esp-world.info/Articles_17/issue_17.htm (дата звернення: 21.09.2013).
6. Johns A. The history of English for specific purposes research. In B. Paltridge & S. Starfield (Eds.). *The handbook of English for specific purposes*. Oxford: Wiley-Blackwell, 2013, pp. 5–30.
7. Johns A., Dudley-Evans T. English for specific purposes: International in scope, specific in purpose. *TESOL Quarterly*, 25(2), 1991, pp. 297–314. URL: <http://www.jstor.org/stable/3587465> (дата звернення: 13.10.2015).
8. Paltridge B. The history of English for specific purposes research. In B. Paltridge & S. Starfield (Eds.). *The handbook of English for specific purposes*. 2013, pp. 347–366.
9. Connor U. Variation in rhetorical moves in grant proposals of US humanists and scientists. *Text-Interdisciplinary Journal for the Study of Discourse*, 20(1), 2000, pp. 1–28.
10. Hewings M. A history of ESP through 'English for specific purposes'. *ESP-World*, 1(3). 2002. URL: http://www.esp-world.info/Articles_3/issue_3.html (дата звернення 21.09.2019).
11. Dudley-Evans T., St John M. Developments in English for specific purposes: A multi-disciplinary approach. Cambridge: Cambridge University Press, 1998. 240 p.
12. Anthony L. Defining English for specific purposes and the role of the ESP practitioner. *Center for Language Research 1997 Annual Review*, 1997, pp. 115–120. URL: <http://www.antlab.sci.waseda.ac.jp/abstracts/Aizukiyo97.pdf> (дата звернення: 21.10.2019).
13. Gatehouse K. Key issues in English for specific purposes. *The Internet TESL Journal*. 2001. URL: <http://iteslj.org/Articles/Gatehouse-ESP.html> (дата звернення: 09.10.2019).
14. Harding K. English for specific purposes: Resource Books for Teachers. Oxford: Oxford University Press, 2007. 340 p.

References:

1. Hutchinson, T., Waters, A. (1987). *English for specific purposes: A learning-centred approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
2. Dudley-Evans, T., St John, M. (1998). *Developments in English for specific purposes: A multi disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Smoak, R. (2003). What is English for specific purposes? *English Teaching Forum Online*, 41(2), pp. 22–27. Available at: http://americanenglish.state.gov/files/ae/resource_files/03-41-2-g.pdf (accessed October 6, 2013).
4. Dudley-Evans, T. (2001). English for specific purposes. In R. Carter & D. Nunan (Eds.). *Teaching English to speakers of other languages*. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 131–136.
5. Maleki, A. (2008). *ESP Teaching: A Matter of Controversy*. *ESP-World*, 7(17). Available at: http://www.esp-world.info/Articles_17/issue_17.htm (accessed September 21, 2013).
6. Johns, A. (2013). The history of English for specific purposes research. In B. Paltridge & S. Starfield (Eds.). *The handbook of English for specific purposes*. Oxford: Wiley-Blackwell, pp. 5–30.
7. Johns, A., Dudley-Evans, T. (1991). English for specific purposes: International in scope, specific in purpose. *TESOL Quarterly*, 25(2), pp. 297–314. Available at: <http://www.jstor.org/stable/3587465> (accessed October 13, 2015).
8. Paltridge, B. (2013). The history of English for specific purposes research. In B. Paltridge & S. Starfield (Eds.). *The handbook of English for specific purposes*, pp. 347–366.
9. Connor, U. (2000). Variation in rhetorical moves in grant proposals of US humanists and scientists. *Text-Interdisciplinary Journal for the Study of Discourse*, 20(1), pp. 1–28.
10. Hewings, M. (2002). A history of ESP through 'English for specific purposes'. *ESP-World*, 1(3). Available at: http://www.esp-world.info/Articles_3/issue_3.html (accessed September 21, 2019).
11. Dudley-Evans, T., & St John, M. (1998). *Developments in English for specific purposes: A multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
12. Anthony, L. (1997). Defining English for specific purposes and the role of the ESP practitioner. *Center for Language Research 1997 Annual Review*, pp. 115–120. Available at: <http://www.antlab.sci.waseda.ac.jp/abstracts/Aizukiyo97.pdf> (accessed September 21, 2019).
13. Gatehouse, K. (2001). Key issues in English for specific purposes. *The Internet TESOL Journal*. Available at: <http://iteslj.org/Articles/Gatehouse-ESP.html> (accessed August 9, 2019).
14. Harding, K. (2007). *English for specific purposes: Resource Books for Teachers*. Oxford: Oxford University Press.